

Forfatterens sætter i bogen *Klimakteriesild* fokus på den kvindelige overgangsalder og sætter sig for med denne bog at bryde med det tabu og mangel på italesættelse, hun mener knytter sig til denne periode af kvinders liv.

Udover at egne erfaringer med klimakteriet deles, så interviewer Sanne Gottlieb en række kendte kvinder om deres oplevelser med, og tanker om, overgangsalderen. Vi mangler ifølge forfatteren rollemønstre og historier at spejle os i, når det kommer til denne skelsættende overgang i kvindelivet, og de færreste af os har af flere forskellige årsager faktisk ikke engang talt med vores egen mor om emnet.

Forfatteren ønsker at komme hele vejen rundt om emnet og slår et stort brød op allerede i indledningen, hvor hun angiver at ville komme grundigt omkring både biologiske, psykologiske og historiske vinkler på overgangsalderen.

"Når du har læst denne bog, så håber jeg, at du vil sidde tilbage med en større indsigt i, hvad klimakteriet kan være, og at du hjemmefra kan navigere rundt i junglen af hormoner og informationer, der vedrører din biologi. Så du har fakta helt på plads, til næste gang du skal en tur forbi din læge eller gynækolog". Citat s. 9.

Bogen er struktureret omkring interviews således, at hvert kapitel udgør et personligt interview med enten en kendis eller en fagperson. Derudover er der faktabokse, et enkelt kapitel med personlige beretninger fra anonyme danske kvinder og få andre kapitler med et mere fagligt indhold, fx kapitlet om overgangsalderens tre faser.

Sproget er let, og den primære målgruppe for bogen er kvinder omkring overgangsalderen. Jeg er selv en "klimakteriesild", som ikke har talt særligt meget med min egen mor om denne overgang, så bogen henvender sig i høj grad til mig. Desværre er jeg ikke blevet syndeligt klogere på hverken overgangsbiologi, hormonbehandling eller psykiske komponenter efter at have læst bogen. Selvom bogen lever op til målsætningen om at bryde tabu omkring klimakteriet ved at italesætte dette, så synes jeg desværre ikke, at den løfter sig meget over ugebladsniveau, især hvad angår saglig information. Det er der jo som sådan ikke noget galt i, men jeg synes, at forfatteren selv jvf. ovennævnte citat lover mere end "en sludder for en sladder" i bogens indledning.

Jeg savner en mere systematisk og troværdig gennemgang af klimakteriets biologi, psykologi, kultur og historie. Bogen bliver for anekdotisk i min optik, og visse steder er det modstridende oplysninger, der præsenteres. Fx udtaler gynækologen Christine Felding på s. 156, at *nogle praktiserende læger fejlagtigt tror, at fem år er maksimum for hormonbehandling af gener ved overgangen, hvilket ifølge hende er dårlig patientbehandling*. Men samtidig kan man på s. 189 læse, at praktiserende læge Lotte Hvas siger om hormonbehandling af gener ved overgangsalderen, at *"hun holder sig til det, gynækologerne normalt siger, som er fem år"*. Så er forvirringen altså total.

Forfatterens egen mor, Irmgard Spangsdorf står for det primære psykologfaglige bidrag til bogen, og her gennemgås forskellige kriser, herunder den udviklingskrise, som klimakteriet udgør. Hun kommer i den forbindelse med gode tips og råd til, hvad man selv kan stille op for, at overgangen ender i udvikling og ikke i indvikling, som beskrives som det modsatte. Men hvad hvis nu krisen ikke ender med udvikling, men snarere med stagnation eller sorg over tab? Således forbliver mange spørgsmål om de psykologiske udfordringer ved overgangsalderen ubesvaret. Jeg har som psykolog et ønske om i en bog om klimakteriet at blive præsenteret for mere teori og mere forskningsbaseret empiri om klimakteriets psykologi.

I det hele taget ender jeg med en fornemmelse af, at bogens generelle budskab er, at vi klimakteriesild, udover at tale om det, skal tage det med oprejt pande, se det positive i tingene og ikke lade os kue af hverken biologiske gener, psykologisk sårbarhed eller kulturelle fordomme. Det signalerer titlen på bogen jo egentlig også, for er man en sild, så er man jo stadig attråværdig, selvom man ikke længere kan reproducere sig selv. Så mens bogen på den ene side vil italesætte tabu, så kan den i mod intentionen komme til at bidrage til, at det bliver svært, hvis nogle af os faktisk bare ender som gamle, sure sild i stedet og ikke formår at tale os igennem det hele med hinanden. Det er selvfølgelig rart at vide, at overgangsalderen ikke varer uendeligt, og at de fleste kommer ud på den anden side som "normale mennesker" igen. Langt hen af vejen lykkes det Sanne Gottlieb igennem andres historier at formidle mange forskellige erfaringer med, hvordan det kan være at gennemleve overgangsalderen. Men anekdoterne knyttes desværre ikke op på faglige begreber på en meningsfuld måde, så det forbliver for løstrevet og fragmenteret i min optik.

Bogen kan anbefales, hvis man har brug for eller blot lyst til at læse om, hvordan andre kvinder har oplevet deres overgangsalder, og hvis man måske ikke har mod på/mulighed for selv at tale med eventuelle veninder, kolleger eller relevant familie om det. Bogen lykkedes med at bryde nogle af tabuerne omkring overgangsalderen, og det kan jo være rart at høre, at andre kvinder, kendte eller ej, har døjet med nogle af de gener, som mange kvinder uundgåeligt vil opleve i løbet af deres klimakterie. Bogen kan derimod ikke anbefales som fagbog om klimakteriet, da den mangler tyngde, systematik og troværdighed på dette område. Fakta er ikke helt på plads, og jeg mener desværre ikke, at læseren "bliver i stand til at navigere hjemmevant rundt i junglen af hormoner og informationer" efter endt læsning af *Klimakteriesild*. Jeg synes derimod, at bogen giver et tydeligt billede af den variation og tilfældighed, der hersker i behandlingen af de fysiske (og psykiske) gener, der for mange knytter sig til overgangsalderen. Bogen bliver i sig selv på en måde et billede på dette kaos, da den med hensyn til fakta og struktur desværre også fremstår lidt tilfældig.

Af Christel Wilms, cand.psych.